

SZENT FERENC ATYÁNK STIGMATIZÁCIÓJA

Részlet Celánói Tamás Szent Ferencről szóló első életrajzából

A Szeráf képét viselő megfeszített ember látomásáról

Amikor – halála előtt két évvel – az Alverna hegyén épült és róla Alvernának nevezett remeteségben időzött, egy isteni látomás keretében úgy tűnt szentünknek, mintha egy férfiú lebegett volna fölötte, akinek Szeráf módjára hat szárnya volt, s aki kiterjesztett karjaival és összekötött lábaival egy keresztre volt szegezve. Két szárnya magasan feje fölé nyúlt, kettő repülésre, míg másik kettő egész testének befödésére szolgált. A Magasságbeli boldogságos szolgája, mikor megpillantotta a látomást, nagy csodálkozással telt el, de semmiképpen sem tudta kihámozni értelmét. Egyrészt módfelett örült a kegyes és szeretetteljes tekintetnek, melyet a kimondhatatlan szépségű Szeráf rávetett, másrészt viszont a kereszt látása, melyre rá volt szegezve, valamint kínszenvedésének keserősége mély megrendüléssel töltötte el. Miközben tehát felemelkedett térdelő helyzetéből, örült is, meg szomorkodott is. Bízvást mondhatjuk, hogy szívében az öröm és bánat csatáztak egymással. Közben pedig folyvást azon törte a fejét, mit jelenthet e látomás. Azonban hiába feszítette meg minden szellemi erejét, a látomás értelmét nem tudta világosan felfogni, sem újszerűségére nem tudott kielégítő magyarázatot találni. Eközben kezén és lábán kezdtek kiütközni a szegek nyomai úgy, amint azt az előbb a keresztre feszített férfiún látta.

Kezei és lábai közepén szegekkel átverteknek látszottak; a szegek feje a tenyereken és a lábfejek felső részén domborodott, hegyük pedig az átellenes oldalon nyúlt ki, és egy húsdarabocska a szegek erősen visszagörbített hegyére emlékeztetően szemmel láthatólag kiemelkedett környezetéből. Ugyanígy látszottak és szintén jól kivehetők voltak a szegek nyomai a lábakon is. Testének jobb oldalán pedig, mintha lándzsával szúrták volna át, egy behegedt seb látszott, amelyből időről időre vér szivárgott, úgyhogy alsó ruháján kívül sokszor tunikáját is átnedvesítette. Bizony nagyon kevesen voltak, akik a keresztre feszített Úr keresztre feszített szolgájának életében méltónak találtattak arra, hogy meglássák oldalának szent sebet. Ilyen szerencsés volt Illés testvér, akinek azt még a szent életében sikerült körvonalalaiban meglátnia. Nem kevésbé szerencsés volt Rufinus testvér, akinek megadatott tulajdon kezével érintenie a szent sebet. A mondott testvér ugyanis egy ízben a szent keblébe mélyesztette kezét, hogy azt megdörzsölje. Ez alkalommal, mint különben már máskor is megtörtént, egészen jobb oldaláig lecsúszott a keze, és így sikerült megérintenie a drágalátos sebhelyet. Isten szentje az érintésre erős fájdalmat érzett, és a kezét eltaszítva magától így kiáltott fel: „Az Úr legyen hozzád irgalmas!” Mert nemcsak idegenek, hanem hozzátartozói előtt is gondosan rejtegetni igyekezett a titkot. Így történt, hogy még a hozzá legközelebb álló testvérek és legbizalmasabb barátai is hosszú időn át semmit sem tudtak róla. De bár ilyen nagy és felbecsülhetetlen értékű gyöngyökkel, mint megannyi egyedülálló drágakővel felékesítettnek és minden emberi dicsőség és tisztelet fölé emeltnek látta magát, a Magasságbeli szolgája és barátja egy pillanatra sem bizakodott el szívében, és nem keresett benne ürügyet a hiú dicsőség fitogtatására. Sőt, nehogy az emberek tetszésének keresése elorozza tőle a kapott kegyelmet, mindenképpen titkolni igyekezett azt.

Az volt ugyanis a szokása, hogy csak kivételesen, helyesebben soha senki előtt nem fedte fel a nagy titkot, mert attól félt, hogy barátai, mint már ilyenkor történni szokott, a megkülönböztetett szeretet címén elhíresztelik a világban, és így megrövidítik őt a neki szánt kegyelemben. Ezért szüntelenül szívében hordta és ajkával gyakran hirdette a prófétai szót: „Szívembe rejtem szavaidat, nehogy vétkezzem ellened.” Sőt megegyezett testvéreivel és fiaival, akik állandóan társaságában voltak, hogy világi látogatóival kezdett társalgásának abbahagyására, akik valamilyen ügyes-bajos dolguk megbeszélésére jöttek hozzá, ezentúl ennek a versnek recitálásával adja meg a jelet: hallatára a látogatókat udvariasan útra kellett bocsátani. Tapasztalatból tudta ugyanis, milyen nagy baj mindenkinek mindent az orrára kötni; ugyanakkor tudta azt is, hogy nem lehet igazán lelki ember az, akinek nincs több és rejtettebb titka, mint amennyit arcáról le lehet olvasni, és amennyit külső jelek után bármikor megítélhetnek az emberek. Hiszen bőven találkozott olyan emberekkel, akik külsőleg úgy mutatták, mintha teljesen egy véleményen volnának vele, magukban ellenben egészen másként gondolkodtak; akik színleg helyeseltek neki, magukban ellenben gúnyolódtak fölötte; s végül, akik jogot követeltek maguknak, hogy ítélkezzenek, és még a jókat is gyanúba keverték előtte. Mert hát a gonoszság befeketíteni igyekszik a tisztaságot, és mivel a hazugság rengeteg embernek közös bűne, a kevesek igazmondása kevés hitelre talál. (CÉ1 94-96)